

■ مقدمه

یکی از مهم‌ترین جنبه‌ها و شوؤن زندگی فردی و اجتماعی تاریخ زندگی بشریت، پرداختن به مساله سلامت جسمی است. مثل‌های معروفی که در زمینه شناختن قدر سلامتی در فرهنگ عامه ایرانی‌ها وجود دارد بخوبی نشان می‌دهد این مقوله چگونه در زندگی قدیم و جدید ایرانی‌ها مؤثر بوده است و چگونه در مواقعی سرنوشت یک زندگی را دستخوش تغییر می‌کرده است. از زمانی که مفهومی به نام «دولت/ ملت» پدید آمد و اداره تخصصی و تفکیک‌شده ابعاد مختلف جامعه به شکل یک وظیفه برای دولت‌های مرکزی پدید آمد، یکی از مهم‌ترین معیارهای کارآمدی حکومت‌ها ودولت‌ها، چگونگی رسیدگی به امر سلامت شهروندان آن جامعه شد. مدل‌های مختلف رسیدگی به امر سلامت و بهداشت از بیمه سراسری و سلامت رایگان و همگانی تا حمایت صرف از بیماران خاص و… شکل‌های مختلفی از پرداخت به مقوله سلامت در جوامع جدید را به وجود آوردند و به این ترتیب در کنار شکل‌گیری فلسفه‌های سیاسی مختلف برای پدیده حکومت، بعدی به نام بهداشت و سلامت عمومی در دولت‌ها نیز شکل گرفت و تعیین تکلیف آن به یک امر واجب در شکل‌دهی به سیاست‌های دولتی بدل شد. در کشور ایران نیز با توجه به مساله مهم توسعه‌نیافتگی بخش‌های مهمی از کشور، از همان ابتدای تشکیل دولت به سبک جدید این مقوله مورد توجه قرار گرفت. با پیروزی انقلاب اسلامی روند رسیدگی به‌سلامت متحول و بیمه‌های تأمین اجتماعی و سلامت‌فرآگیر شد. اگر چه نزاع بر سر ادعای بیمه کردن تمام ایرانیان در دولت‌های مختلف همیشه برقرار بوده اما سیر صعودی مقوله بیمه یا معیار پوشش بیشتر قابل‌توجه است. با وجود آنکه مقوله بهداشت و سلامت زنان در تقسیم‌بندی‌های اداری دولت‌های ایران به صورت مستقیم تحت امر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی قرار می‌گیرد اما معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری نیز به عنوان متولی رسمی همه امور زنان در تقسیم‌بندی‌های دولتی، ارتباط نزدیکی با این مقوله پیدا می‌کند. گزارش پیش رو، نگاهی به فعالیت‌های معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری در پرداخت به مقوله بهداشت و سلامت زنان و خانواده دارد.

■ **نظرات معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری در باره مقوله بهداشت و سلامت زنان**
شهپندختمولاوردی، معاون امور زنان و خانواده ریاست جههوری در چند سخنرانی و گفت‌وگو، سیاست‌ها و مشی این معاونت در رسیدگی به مقوله بهداشت زنان و خانواده‌ها را موردتوجه قرار داده است. پیش از اینکه وارد بحث اقدامات اساسی این معاونت در امور سلامت شومیم به چند محور اساسی صحبت‌های او نگاهی می‌انداریم.

۱- نقش جنسیت در مقوله سلامت

مولاوردی معتقد به نقش حداکثری جنسیت در تفاوت در رسیدگی به مسئله بهداشت است و به همین ترتیب معتقد است رسیدگی به مقوله بهداشت و سلامت زنان در اولویت بسیار بیشتری قرار می‌گیرد. او می‌گوید: جنسیت یکی از عوامل مؤثر در سلامت است، زنان به لحاظ ساختار فیزیکی، روحی و روانی خود و به سبب گذراندن دوره‌های بلوغ، بارداری، زایمان، شیردهی و یائسگی، تمایزاتی با مردان دارند که این امر تفاوت‌هایی را در موضوع بهداشت و سلامت زنان و مردان ایجاد می‌کند و توجه خاصی را می‌طلبد. مولاوردی در یک سخنرانی دیگر با بیان اینکه بی‌تردید زن یا مرد بودن دارای آثار بسیار مهمی بر سلامت افراد است و این آثار می‌تواند ناشی از تفاوت‌های بیولوژیک یا تفاوت‌های مربوط به جنسیت باشد، می‌گوید: امروز سلامت دختران و زنان یکی از دغدغه‌ها و ملاحظات بسیار مهم در عرصه بین‌المللی است، زیرا زنان و دختران در بسیاری از جوامع قربانی اشکال مختلف خشونت و تبعیضند که ریشه در عوامل فرهنگی و اجتماعی دارد. علاوه بر آن، زنان در جامعه‌امروزی به‌واسطه داشتن نقش‌های چندانگانه با شرایط ویژه‌ای مواجه هستند که با شناخت بهتر

از مؤلفه‌های مؤثر بر سلامت خود، می‌توانند به نحو مؤثری به ارتقای سطح سلامت خانواده و جامعه کمک کنند. وی همچنین تقسیم نابرابر قدرت میان زن و مرد، هنجارهای اجتماعی به سبب کاهش فرصت‌های آموزشی و شغلی زنان، تمرکز انحصاری بر نقش باروری زنان و عدم توجه به دیگر ابعاد وجودی آنان و اعمال بالفعل یا بالقوه خشونت جسمی، جنسی و روانی علیه زنان و دختران را از عوامل تهدیدکننده سلامت آنان می‌داند و معتقد است نظام جامع ارتقای سلامت باید به ابعاد مختلف و فاکتورهای دخیل در سلامت توجه لازم را داشته باشد تا زنان بتوانند با اتکا به آن، از حقوق اجتماعی خود دفاع کنند.

۲- وضعیت کنونی سلامت زنان ایرانی

مولاوردی در این زمینه اگر چه آمیادارانه صحبت می‌کند اما زست مدیریت ایرانی را نیز راه نمی‌کند و به کلیشه هنوز تاایدهال فاصله‌زیدی داریم دست می‌یازد. او معتقد است به‌رغم وجود آمارهای امیدوارکننده در حوزه سلامت زنان و شاخص‌های مرتبط، هنوز تا سطح ایده‌آل و مطلوب سلامت از نظر جسمی، روحی و معنوی و روابط اجتماعی به عنوان یک تعریف جامع از سلامت، فاصله وجود دارد. اما فارغ از این کلیشه تکراری که مولاوردی معمولاً در صحبت‌هایش از آن بهره می‌جوید، او در یکی از گفت‌وگوهای رسانه‌ای، آمارهای جالبی درباره مقوله بهداشت و سلامت زنان می‌دهد. او می‌گوید: براساس اطلاعات موجود، نرخ مرگ‌ومیر در جمعیت زنان کمتر از مردان و امید به زندگی در میان زنان نسبت به مردان بیشتر است اما زنان بر اساس آمارهای بهداشتی در مقایسه با مردان آسیب‌پذیری بیشتری در مقابل بیماری‌ها و سایر مشکلات خانوادگی و مسائل اجتماعی دارند که این امر سبب شده است شیوع برخی بیماری‌ها در میان زنان در مقایسه با مردان افزایش پیدا کند به طوری که زنان بیش از مردان دچار عوارض حاد، شرایط مرزن و معلولیت‌های کوتاه و طولانی‌مدت می‌شوند که باید به کیفیت زندگی آنها توجه ویژه‌ای شود. وی درباره وضعیت خاص زنان ایرانی هم می‌گوید: خوشبختانه سلامت زنان در ایران در دهه‌های اخیر ارتقای قابل‌ملاحظه‌ای داشته و شاخص‌ها و رویه‌های مثبتی مانندافزایش امید به زندگی، کاهش مرگ‌ومیر مادران، افزایش زایمان توسط افراد مجرب و ماهر، زایمان در بیمارستان یا مراکز بهداشتی، افزایش پوشش مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران

در مقایسه با کشورهای همسایه در وضعیت خوبی قرار

گرفته است. مولاوردی همچنین در وضعیت دیگری

به مناسبت هفته سلامت بانوان خبر از ۲ برابر بودن

میزان افسردگی زنان نسبت به مردان می‌دهد و این

طور ادامه می‌دهد: بحث سلامت زنان را باید در تمام

ابعاد موردتوجه قرار دهیم نه صرفاً در موضوع باروری.

در جامعه امروز مشکلات بخش سلامت زنان از جمله

بیماری‌های نارسایی، بهداشتی، افزایش پوشش

مراقبت‌های دوران بارداری، رانندازی بیمارستان‌های

دوستدار مادر و زایمان ایمن در حوزه سلامت زنان

دیده می‌شود. مولاوردی در نهایت معتقد است ایران